

Załącznik do uchwały Nr XVIII/120/2016
Rady Gminy Puchaczów
z dnia 31 marca 2016 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016–2020

Puchaczów, marzec 2016 r.

Spis rozdziałów:

I.	
Wstęp.....	3
II. Przemoc w rodzinie – podstawy teoretyczne.....	3
2.1. Pojęcie przemocy w rodzinie.....	3
2.2. Rodzaje przemocy.....	4
2.3. Skutki przemocy w rodzinie.....	4
III. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.....	5
3.1. Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Puchaczów.....	5
3.2. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”.....	6
IV. Podstawy prawne opracowania Programu.....	7
V. Założenia Programu.....	8
VI. Adresaci Programu.....	8
VII. Cele Programu, kierunki działań, wskaźniki, podmioty realizujące.....	8
7.1. Cel główny Programu:.....	8
7.2. Cele szczegółowe:.....	8
VIII. Realizatorzy Programu.....	13
IX. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	13
X. Sposób realizacji Programu.....	13
XI. Monitorowanie i ewaluacja.....	14
XII. Sposób finansowania.....	14

I. Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, iż instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką państwa. Kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Podstawą opracowania Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016 - 2020 jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390). Ustawa ta zgodnie z art. 6 ust. 2 nakłada na gminy obowiązek:

- opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenia zespołów interdyscyplinarnych.

W myśl ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.) zadaniem jednostek i pracowników pomocy społecznej jest m.in. udzielanie wszelkiej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej. Stosownie do art. 7 ustawy przemoc w rodzinie jest jednym z powodów przyznawania świadczeń pomocy społecznej.

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Puchaczów.

Opracowany dokument jest spójny z kluczowymi programami krajowymi i regionalnymi związanymi z problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj.:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2016,
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2019 w Powiecie Łęczyńskim,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Puchaczów na lata 2015-2020.

Działania Programu mają charakter długofalowy i wielokierunkowy, dotyczą w szczególności profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy osobom nią dotkniętym. Zaplanowane działania Programu obejmują lata 2016 – 2020. Program powstał w wyniku prac Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego działającego w Gminie Puchaczów. Treści zawarte w Programie mają elastyczny charakter, dzięki czemu w miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

II. Przemoc w rodzinie – podstawy teoretyczne

II.1. Pojęcie przemocy w rodzinie

Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone,

wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie na szkodę bliskiego, lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia osób najbliższych. Działania te naruszają prawa i dobra osobiste członka rodziny (osoby najbliższej, a także innych osób zamieszkujących wspólnie lub wspólnie gospodarujących).

Przemoc w rodzinie, w szczególności naraża osoby bliskie na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność i swobodę, w tym również osobiste normy związane z życiem seksualnym.

Przemoc w rodzinie jest:

- zjawiskiem wynikającym z działania człowieka (działania lub zaniechanie działania),
- intencjonalna (zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu),
- wykorzystuje przewagę sił,
- narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny,
- powoduje szkody na zdrowiu fizycznym, psychicznym oraz cierpienie i krzywdy moralne u osób, które dotyka.

II.2. Rodzaje przemocy

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy użyciu różnych instrumentów. Obecnie najczęściej stosowane formy przemocy to:

- **Przemoc fizyczna** – są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń czy zasinień.
- **Przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych.
- **Przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy.
- **Przemoc ekonomiczna** – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy.
- **Zaniedbanie** – jest to ciągłe niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Jest formą przemocy ekonomicznej i może oznaczać m.in. pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia, nieudzielenie pomocy w chorobie, itp.

II.3. Skutki przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi.

Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą: poważne obrażenia ciała, zwiększona częstotliwość powstawania chorób somatycznych związanych z długotrwałym stresem, przygnębienie, smutek, niepokój, stany depresyjne, niestabilność emocjonalna, niekontrolowane wybuchy złości, agresji, płaczu, śmiechu, zmienność nastrojów, niepewność, trudności w podejmowaniu decyzji, stany lękowe, niska samoocena, bezsenność, koszmary nocne, bezradność, kłopoty z koncentracją uwagi.

Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami lub/i świadkami przemocy w rodzinie. Poza

obrażeniami fizycznymi dziecko może doświadczać poczucia ciągłego niepokoju i zagrożenia. Może odczuwać, iż jest pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa na dalszy rozwój dziecka i może być przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych. Dzieci będące ofiarami wykorzystywania seksualnego wykazują wysoki poziom depresji, czują się osamotnione, mogą się u nich pojawić myśli samobójcze, zaburzenia snu, nadpobudliwość, agresja, niskie poczucie własnej wartości. Przemoc psychiczna wobec dzieci niekorzystnie wpływa na ich rozwój. Może prowadzić do nieprzystosowania społecznego, deficytów intelektualnych, trudności w relacjach rówieśniczych. Mogą się też pojawić trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, wysoki poziom agresji, eksperymentowanie w używaniu środków psychoaktywnych. Konsekwencje przemocy ujawniają się często po długim czasie, kiedy dziecko dorasta, lub w jego dorosłym życiu. Doświadczenie przemocy w dzieciństwie ma wpływ na całe dorosłe życie. Podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci same staną się w przyszłości krzywdzącymi rodzicami.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Zatem przemoc w rodzinie to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie za sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, składającego się z instytucji i profesjonalistów niosących wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową.

III. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy, często nadal jest traktowana jako prawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu.

III.1. Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Puchaczów

Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Puchaczów została określona na podstawie informacji uzyskanych z danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Puchaczowie oraz Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, który funkcjonuje w Gminie Puchaczów od czerwca 2012 r. Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli

toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

III.2. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”

Procedura Niebieskiej Karty jest procedurą postępowania/interwencji obejmującą działania wielu służb, mającą na celu zatrzymanie przemocy w rodzinie oraz pomoc w wychodzeniu z tej sytuacji. Działania są indywidualnie dostosowane do potrzeb danej rodziny. Uruchamianie procedury następuje w przypadku, gdy przedstawiciel jednej z w/w służb poweźmie podejrzenie, że osoba z którą rozmawia/ma kontakt doznaje przemocy. Szczegółowe warunki realizowania procedury, zadania służb oraz formularze „Niebieskich Kart” określa stosowne rozporządzenie Rady Ministrów.

Zespół Interdyscyplinarny składa się z przedstawicieli służb i instytucji pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Puchaczów został powołany zarządzeniem Wójta Gminy z dn. 4 czerwca 2012 r. Zespół działa na podstawie porozumień o współpracy zawartych pomiędzy Wójtem Gminy a dyrektorami lub kierownikami poszczególnych instytucji. Członkami Zespołu są przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Zdrowia, oświaty (Zespół Szkół w Puchaczowie, Szkoła Podstawowa w Ostrówku, Szkoła Podstawowa w Nadrybiu, Przedszkole w Puchaczowie), organizacji pozarządowej, tj. Stowarzyszenia Nasza Świątlica „Pomocna Dłoń” w Bogdanie, Komendy Powiatowej Policji w Łęcznej oraz Sądu Rejonowego w Lublinie zs. w Świdniku – III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych.

Tab.1. Liczba sporządzonych formularzy NK oraz zakończonych procedur, z podaniem przyczyny zakończenia:

	Liczba sporządzonych formularzy NK cz. A (wszczęcie procedury)	Liczba zakończonych procedur NK	Zakończenie procedury z powodu ustania przemocy w rodzinie	Zakończenie procedury z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań
2013	23	10	4	6
2014	19	20	9	11
2015	17	15	7	8

źródło: opracowanie własne GZI.

W 2013 r. łącznie do Zespołu wpłynęły 23 formularze NK, jednak Zespół objął procedurą 18 rodzin, ponieważ u 2 rodzin zanotowano kolejne przypadki przemocy w trakcie trwającej już procedury. Podobna sytuacja miała miejsce w roku 2014, tj. sporządzono 19 NK, ale jedna rodzina posiadała już NK, dlatego w sumie pracowano z 18 rodzinami. Z kolei w 2015 r. zarejestrowano 17 formularzy, ale z tej samej przyczyny procedurą NK objęto 15 rodzin.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny podczas kwartalnych posiedzeń podejmuje decyzje o zakończeniu procedury NK. Zakończenie procedury następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy;
- 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Poniższa tabela przedstawia dane dot. wszczęcia procedury NK z podziałem na poszczególne podmioty. Z informacji wynika, że zdecydowaną większość NK sporządza policja, często podczas interwencji domowych.

Tab.2. Liczba sporządzonych formularzy NK z podziałem na podmioty wszczynające procedurę:

	Policja	Ośrodek Pomocy Społecznej	Szkoła
2013	21	1	1
2014	18	1	-
2015	15	2	-

źródło: opracowanie własne GZI.

W celu realizacji procedury Niebieskiej Karty powoływano grupy robocze do bezpośredniej pracy z osobami i rodzinami uwikłanymi w przemoc. Grupa robocza powołana przez Zespół Interdyscyplinarny ma na celu budowanie i realizację strategii postępowania dla konkretnej rodziny dotkniętej przemocą. W skład grupy wchodzi przedstawiciele instytucji i służb posiadający kompetencje do pracy przy rozwiązywaniu specyficznych problemów w konkretnej rodzinie (wśród nich mogą być członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego).

Tab. 3. Liczba utworzonych grup roboczych w ramach pracy GZI oraz liczba posiedzeń:

	Liczba utworzonych grup roboczych	Liczba posiedzeń grup roboczych
2013	18	62
2014	18	118
2015	13	181

źródło: opracowanie własne GZI.

Jak wynika z powyższej tabeli, w roku 2013 i 2014 utworzono 18 grup roboczych, a w 2015 r. – 13, które łącznie odbyły aż 181 posiedzeń. Realizacją procedur NK koordynował Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Z posiadanych przez GZI danych wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie zdecydowanie przeważają kobiety i osoby małoletnie (zwykle jako świadkowie). W 2015 r. na sporządzonych 17 formularzy NK 12 kobiet doświadczało przemocy. Zatem to mężczyźni dominują wśród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

IV. Podstawy prawne opracowania Programu

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r., Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r., poz. 788 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn. zm.).

V. Założenia Programu

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

- I. Profilaktyka i edukacja społeczna – obszar kierowany do ogółu mieszkańców, w tym do osób zagrożonych przemocą w rodzinie.
- II. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym: do kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, niepełnosprawnych, zależnych).
- III. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie – obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.
- IV. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. Adresaci Programu

Program jest skierowany do:

- 1) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) osób stosujących przemoc,
- 4) świadków przemocy w rodzinie,
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

VII. Cele Programu, kierunki działań, wskaźniki, podmioty realizujące

VII.1. Cel główny Programu:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Puchaczów.

VII.2. Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Puchaczów

Kierunki działań	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Cel szczegółowy 1: Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Puchaczów; - podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Puchaczów w zakresie instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie; - podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Puchaczów w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; - monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Puchaczów; - realizacja projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób jej doświadczających; - realizacja zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie promowania programów w środkach masowego przekazu pozbawionych treści przemocowych (telewizja, Internet, gry komputerowe, prasa); - promowanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych form spędzania czasu wolnego z pominięciem zachowań agresywnych; - promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, informowanie o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci; - upowszechnianie i dystrybucja materiałów informacyjnych w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; - organizacja lokalnej kampanii społecznej, np. plakaty, spotkania z sołtysami, radnymi, ulotki, broszury, artykuły w prasie lokalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań, konferencji, debat organizowanych dla mieszkańców gminy, instytucji i organizacji wspomagających rodzinę; - liczba zrealizowanych projektów obejmujących działania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - liczba instytucji prowadzących zajęcia wychowawczo-profilaktyczne z dziećmi i młodzieżą; - liczba uczestników zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży; - liczba osób zajmujących się działalnością z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które podniosły swoje kwalifikacje i kompetencje zawodowe; - liczba osób zajmujących się działalnością w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które uczestniczyły w szkoleniach, kursach, konferencjach, itp.; 	<ul style="list-style-type: none"> Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Ośrodek Pomocy Społecznej Gminny Zespół Interdyscyplinarny szkoły i placówki oświatowe świetlice profilaktyczno-wychowawcze Stowarzyszenie Nasza Świetlica „Pomocna Dłoń” inne 	<p>2016-2020</p>

<p>itp.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - włączanie się w ogólnopolskie kampanie społeczne, np. Biała wstążka, Tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, itp.; - prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców, zwłaszcza w rodzinach zagrożonych przemocą; - podejmowanie działań mających na celu uwrażliwienie mieszkańców gminy na problem przemocy w rodzinie; - współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - udział w szkoleniach członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych materiałów informacyjnych w zakresie możliwości i form uzyskania wsparcia, przyczynach i skutkach przemocy w rodzinie; - liczba upowszechnianych materiałów informacyjnych, już dostępnych, np. karta informacyjne dla osoby stosującej przemoc w rodzinie, dla osoby dotkniętej przemocą w rodzinie (Min. Sprawiedliwości), Niebieska Linia; - liczba informacji prasowych przekazanych do gazety gminnej i na strony internetowe; - liczba lokalnych kampanii społecznych. 		
<p>Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - koordynowanie i doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie; - zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat podmiotów świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz form udzielanej pomocy; - zapewnienie pomocy i wsparcia, a także w miarę potrzeby bezpiecznego schronienia w całodobowej placówce osobom dotkniętym przemocą w rodzinie; - uruchomienie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej; - funkcjonowanie i rozwój Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, prowadzenie przez Zespół skoordynowanych i zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - prowadzenie działań terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy; 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba udzielonych porad, konsultacji i innych form udzielonej pomocy; - liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego; - średnia liczba osób uczestniczących w posiedzeniach GZI; - liczba osób objętych pomocą GZI; - liczba rodzin objętych pomocą GZI; - liczba utworzonych grup roboczych ; - liczba posiedzeń grup roboczych; - średnia liczba osób uczestniczących w posiedzeniach grup roboczych; - liczba osób objętych pomocą grup roboczych; - liczba rodzin objętych pomocą grup 	<p>Gminny Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Punkt Konsultacyjny</p> <p>świetlice</p>	<p>2016-2020</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uruchomienie Punktu Konsultacyjnego dla osób dotkniętych przemocą i zagrożonych przemocą w rodzinie – świadczenie poradnictwa psychologicznego, socjalnego, rodzinnego, zawodowego i prawnego; - zwiększenie dostępności do informacji w zakresie możliwości i form pomocy psychologicznej, medycznej, socjalnej, zawodowej, rodzinnej i prawnej; - propagowanie dostępności telefonów zaufania oraz telefonów interwencyjnych i informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (m.in. „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”); - współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej w ramach kierowania osób doświadczających przemocy do Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Domu Samotnej Matki, ośrodka wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, ofiar przemocy, itp.; - sporządzanie wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny; - monitorowane sytuacje rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy; - dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy. 	<p>roboczych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba sporządzonych formularzy NK cz. A z podziałem na poszczególne podmioty; - liczba sporządzonych formularzy NK cz. C; - liczba rodzin objętych procedurą NK; - liczba osób korzystających z pomocy w całodobowych placówkach pomocowych dla osób doświadczających przemocy; - liczba zakończonych procedur NK z uwagi na ustanie przemocy; - liczba zakończonych procedur NK z uwagi na brak zasadności podejmowania działań; - liczba ulotek, plakatów, materiałów informacyjnych dot. przeciwdziałania przemocy, podmiotów świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy. 	<p>profilaktyczno-wychowawcze GOZ</p> <p>Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej</p> <p>placówki oświatowe</p> <p>organizacje pozarządowe</p> <p>PCPR w Łęcznej</p> <p>MONAR</p> <p>poradnie terapii uzależnień i współuzależnień</p>	
<p>Cel szczegółowy 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” wobec osób stosujących przemoc; - działania w zakresie uniemożliwienia osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazu kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej; - udzielanie informacji oraz kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym „Gniewni ludzie”, realizowanym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej; 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba sporządzonych formularzy NK cz. D; - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego; - liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych; - liczba wniosków do GKPiRPA 	<p>GZI</p> <p>grupy robocze OPS</p> <p>KPP, dzielnicowy Sąd Rejonowy</p> <p>Prokuratura Rejonowa</p> <p>placówki oświatowe</p> <p>placówki służby zdrowia</p> <p>GKPiRPA</p>	<p>2016-2020</p>

<ul style="list-style-type: none"> - zobowiązanie do konsultacji, podjęcia terapii, leczenia, itp. w placówkach udzielających specjalistycznej pomocy; - sporządzanie wniosków do GKPiRPA o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu, stosujących przemoc w rodzinie; - sporządzanie wniosków do Sądu Rejonowego - Wydział Karny dot. zobowiązania osób stosujących przemoc w rodzinie do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych; - sporządzanie wniosków do Prokuratury Rejonowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie; - monitorowanie sytuacji osób stosujących przemoc w rodzinie, kontrola nałożonych zobowiązań. 	<p>o podjęcie stosownych działań w zakresie leczenia odwykowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zawiadomień do Prokuratury bądź do Sądu o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie. 	<p>PCPR w Łęcznej</p>	
<p>Cel szczegółowy 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie możliwości udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego (wewnętrznego i zewnętrznego), których celem jest podnoszenie kwalifikacji oraz doskonalenie umiejętności osób pracujących bezpośrednio z osobami stosującymi przemoc, jak i doświadczającymi przemocy; - zapewnienie możliwości podnoszenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie rozpoznawania wczesnych symptomów występowania zjawiska przemocy w rodzinie; - zapewnienie poradnictwa i wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie w formie superwizji bądź grupy wsparcia; - zaopatrywanie się w wydawnictwa i literaturę fachową dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych szkoleń dla osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc w rodzinie; - liczba osób uczestniczących w szkoleniach, kursach, warsztatach, konferencjach, itp.; - liczba certyfikatów, zaświadczeń ukończonych szkoleniach, kursach, itp. 	<p>GZI grupy robocze szkoły i placówki inne</p>	<p>2016-2020</p>

VIII. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu, są w szczególności podmioty wchodzące w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Puchaczowie, tj.:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Puchaczowie,
- 2) Zespół Szkół w Puchaczowie,
- 3) Szkoła Podstawowa im. Jana i Kazimierza Bogdanowiczów w Nadrybiu,
- 4) Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Armii Krajowej w Ostrówku,
- 5) Przedszkole w Puchaczowie,
- 6) Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Puchaczowie,
- 7) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Puchaczowie,
- 8) Stowarzyszenie Nasza Świątlica „Pomocna Dłoń” w Bogdanie,
- 9) Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej,
- 10) Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie zs. w Świdniku III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych.

Ponadto w celu właściwej realizacji Programu Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Puchaczowie będzie współpracował z placówkami dostępnymi w Powiecie Łęczyńskim, tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej – Stały Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem, Stowarzyszenie MONAR – Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Łęcznej, Regionalne Centrum Trzeźwości „MAKSYMILIAN” w Łęcznej, oraz poradnie terapii uzależnień, szpitalne oddziały odwykowe, i inne.

IX. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podniesienie świadomości wśród mieszkańców gminy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczających przemocy,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zwiększenie kompetencji i umiejętności osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

X. Sposób realizacji Programu

Zakłada się, że Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 będzie miał charakter interdyscyplinarny i realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie. Ze

względu na interdyscyplinarny charakter Programu cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres pięciu lat. Działania skierowane do społeczności lokalnej, instytucji, organizacji będą miały charakter:

- profilaktyczny – promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy, nowatorskich i systemowych rozwiązań;
- edukacyjny – upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy;
- pomocowy – specjalistyczne poradnictwo, działania profilaktyczno-terapeutyczne, korekcyjno-edukacyjne, informowanie o miejscach i możliwościach udzielenia pomocy;
- wspierający – wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, współpraca i wymiana doświadczeń, dobre praktyki.

XI. Monitorowanie i ewaluacja

Program będzie monitorowany raz na kwartał podczas spotkań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, oraz po zakończeniu każdego roku kalendarzowego w oparciu o wskaźniki i sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. W miesiącu grudniu każdego roku Zespół zaplanuje działania na kolejny rok z uwzględnieniem szczegółowych terminów oraz podmiotów/osób odpowiedzialnych za ich realizację. Do dnia 31 marca każdego roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Puchaczowie przedłoży sprawozdanie z realizacji Programu Radzie Gminy Puchaczów.

XII. Sposób finansowania

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Puchaczów, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.